

EN EUROPEISK VANNSTRATEGI STARTER PÅ MØTE- PLASSEN I BRUSSEL

Vann har lenge vært på EUs agenda. Godkjenningen av et felles regelverk - Water Framework Directive – i 2000 var et steg i retning mot bedre og renere vann i Europa. Riktig høyt oppe på den politiske agendaen kommer imidlertid vannet først nå når klimautfordringene griper tak i velgere og politikere.

Når lobbyorganisasjonen European Water Partnership www.ewp.org og tenketanken Friends of Europe inviterer til sitt andre "policy summit" om vann, så er det stappfullt og alle sentrale aktører er tilstede:

- a) Europakommisjonen (denne gangen miljøkommisjonær Stavros Dimas) leter alltid etter nye politikkområder til EU
- b) Europeiske investeringsbanken og EBRD fra den offentlige finansverden som gjerne vil finansiere vann både i og utenfor Europa
- c) Vannnæringen som Suez, RWE og Veolia som alle leter nye muligheter
- d) Offentlige vannbedrifter fra hele Europa som ikke vil ha for store forandringer

- e) Forskningsmiljøer som Wageningen som ser for seg mange interessante oppdrag på området
- f) Deltagere fra anti-korrupsjonsorganisasjonen Transparency som vil rense opp i all korrupsjonen i vannsektoren (de kan starte med Norge)
- g) De fleste store miljøorganisasjoner som alle sier "hva var det jeg sa"
- h) Mange utviklingsland som ønsker å styre debatten mot de virkelig store vannproblemen i tredje verden.

I Europa har fortsatt over 40 millioner mennesker ikke tilgang til rent drikkevann og over halvparten av avløpsvannet i byene blir ikke renset.

I tillegg så kommer klimaendringer med tørke, stormer og floder.

Her er mye plass for mer europeisk politikk og samtidig mange muligheter for dynamisk næringsliv.

Innenfor vann er Europa godt rustet. 9 av de 10 største vannbedriftene i verden kommer fra EU-landene og med de franske Veolia og Suez i spissen kaster de seg over nye muligheter i nye medlemland, rundt Middelhavet og i Afrika.

På slike møter utvikler man ikke politikk og man gjør heller ikke business – derimot så tester man ideer og tanker på hverandre – uten at man tenker høyre-venstre eller nord-syd. Dette er en viktig del av den europeiske beslutningsprosessen. Den er lang, men ofte både åpen, tilgjengelig og interessant. Når direktivet kommer til slutt, gjelder det for 500 millioner mennesker i EU og Efta-land som Norge. I Rogaland har vi både vann, rense og boreteknologi og rørledningskomptanse som sikkert får glede av utviklingen mot en felles europeisk vannpolitikk.

Når det gjelder beslutningsprosessen har Stavangerregionens Europakontor utviklet et rollespill som leder deltagerne gjennom en slik prosess fra de første møter til beslutningen faller i Ministerrådet – ta gjerne kontakt om dere ønsker mer informasjon om dette.

EURO - STERKESTE VALUTA I VERDEN

På toppmøtet i Maastricht 1991 bestemte lederne i EU seg for å skape en økonomisk og monetær union – ØMU.

Gjennom Indre Marked hadde man blitt enige om fri bevegelse av kapital og ØMU ble sett på som et naturlig neste steg i den økonomiske integrasjonen.

90-tallet var preget av økonomisk uro og mange – spesielt sosialøkonomer – spådde ØMUs snarlige fall. En monetær union uten felles finanspolitikk (skatter, avgifter) og økonomisk politikk var (i teorien) ikke mulig.

Men den politiske viljen var sterk – egentlig var dette like mye et politisk prosjekt som et økonomisk – og 1999 ble 11 valutaer bundet til hverandre og i 2001 fikk vi euro i hånden.

Senere har Hellas og nå senest Slovenia sluttet seg til.

Eurosonen har fra starten av vært i dårlig balanse. Mens små land som Finland og Irland har

hatt kraftig vekst og egentlig behov for en stram rentepolitikk så har store land som Frankrike og Tyskland slitt med lav vekst, høy arbeidsløshet og behov for lave renter.

Den Europeiske Sentralbank må selvfølgelig ta størrelsen på økonomiene i betraktning og har stort sett hatt en rente som er for lav for noen og for høy for andre. Til tross for denne tilsynelatende umulige situasjonen så ser det ut til at Eurolandene klarer seg:

- a) Irland og Finland har håndtert sin vekst med økt produktivitet og import av arbeidskraft
- b) Tyskland har hatt store problemer, men gjennom lønnskutt, outsourcing og strukturendringer er de på full vei ut av krisen

- c) Italia og Portugal derimot, har hatt en sterk økning i relativ kostnad per enhet. Før euroen hadde de kunnet devaluere seg ut av en slik situasjon, men nå må de få til samme effekt ved hjelp av økt produktivitet, lavere lønnskostnader eller andre strukturelle endringer.

På valutamarkedet har man imidlertid tro på euro og i dag har man en situasjon der eksporten er høy i store deler av EU og arbeidsløsheten på vei ned – til tross for en sterk euro. Blant de nye medlemslandene er Slovenia allerede med, Malta og Kypos trolig fra neste år og de baltiske landene på vei mot euroen innen 2010.

ØMU var et politisk prosjekt og man hadde lite vitenskap å basere seg på. Kriteriene har vist seg å være bra – dog har tilpasningen til disse gått på bekostning av høyere arbeidsløshet. De fleste landene har lært seg å leve uten devalueringer og med rente satt i Frankfurt. Norsk økonomi er ikke helt i fase med EU, men det er heller ikke Finland og Irland som ser ut til å klare seg innenfor.

EU ser ut til å klare rollen som politisk framtidslaboratorium.

KVOTEHANDEL I EU – ET EKSPRIMENT SOM BLIR JUSTERT

Mye av det EU gjør er det ingen som har gjort før. ØMU er et eksempel på dette og kvotehandelsystemet for CO2 er et annet. I testperioden 2004-2007 gav man ut for mange kvoter. Kvoteprisen startet rundt 25€/tonn, men i april gikk luften ut av markedet og prisen er nå 0,5€ for et tonn CO2. For miljøet så er dette ingen bra pris – en høyere pris må til for at industrien velger å investere i fornybar energi eller energieffektivi-

tering. Men systemet er en test og i et laboratorium som EU kan man – må man – forsøke seg frem. I neste periode fra 2008-2012 har EU skåret ned på kvotene og de som handler i futuremarkedet forventer seg priser på opp mot 30€/per tonn CO2 i 2008. I tillegg forventer man at flyindustrien kommer med i systemet fra 2008.

Kvotehandel er kommet for å bli og Norge kommer med i EUs kvo-

tehandelssystem fra 2008/2009. Jo sikrere man blir på at dette er kommet for å bli, desto flere kommer til å involvere seg i kvotehandel. Rogaland har trader-miljøer som sikkert kommer til å bli viktige aktører på dette området. For industrien er ikke kvotehandel ideelt, men de har alltid ønsket seg mer markedsøkonomi og det er det jo i forhold til skatter og avgifter.

NY DANSK MODELL FOR ØKET DELTAKELSE I EU- FORSKNINGEN

IKT er det største delområdet i EU-forskningen (7RP). Fra 2007 til 2013 går 1 milliard euro til IKT-forskning.

Danmark har ikke vært veldig flinke på dette området og for å rette på dette har Dansk Industri (NHO), sammen med ministeriet for vitenskap, utdanning og forskning, laget et eget "7RP-Nettverk" med deltagelse fra universiteter, forskning og utvalgte bedrifter innenfor "IT-teknologier og applikasjoner for trådløs kommunikasjon og mobilitet". Innenfor dette nettverket får man hjelp av konsulenter til å utvikle sine prosjekter innenfor 7RP.

I første utlysning har dette ledet til 7 søknader på til sammen 55 millioner euro fra deltagerne i nettverket.

Prosjektene er ofte innenfor helse og sunnhet og man finner der søknader om utvikling av elektronisk plaster, smart bruk av mobilteknologi på sykehus - men også prosjekter om mobile trafikksystemer.

EU-fagenheten på UIS bidrar til at vi får flere søknader i regionen.

Vi har ikke et nettverk likt danskenes, men SAFER på sykehuset, Norwegian Center of expertise in Culinary og det maritime nettverket på Haugalandet kan sammen med EU-fagenheten gi samme positive effekt mot 7RP.

LOLLAND OG ROGALAND SATSER PÅ SAMFUNNS- TESTSENTER FOR NY ENERGI

Markedet for energiteknologi øker sterkt og Venture-kapitalen vender seg nå også mot denne sektoren. Lolland kommune i Sør-Danmark ønsker å være med på denne utviklingen og satser sine penger på en CTF (community testing facility) – et samfunnstest-senter med fokus på ny energi. I Lolland har man nå en stort offshore-vindmøllefarm, testanlegg for bølgeenergi, anlegg for biogass fra gjødsel, anlegg for intelli-

gent energidistribusjon og et fullskala brintanlegg basert på brenselceller som vil kunne løse problemet med lagring av vindkraft.

Brukere til anleggningene kan komme både fra California, Spania og Kina. Dansker klarer sjelden å holde seg innenfor sine grenser og Lolland diskuterer allerede med "green tech valley" i California om et nært samarbeid. I Rogaland er vi i ferd med å bygge

VINDMØLLE PÅ RONDPOINT SCHUMAN

15. juni er vindens dag i Europa www.windday.eu. På Place Schuman reiste vindlobbyen EWEA en 100kW vindmølle og kommisjonæren for energi, Piebalgs, samt mange andre digniteter kom forbi for å diskutere energi og lære mer om vindkraften.

Vind utgjør i dag 3% av EUs elektrisitetsforbruk, men har i følge EWEA potensiale til å utgjøre 23% i 2030.

Vinden utgjør 30% av all ny elektristet kapasitet innstallert i EU de siste 5 årene og dagens produksjon dekker elektristetforbruket i 25 millioner husholdninger. På Rondpoint Schuman fokuserer man også mye på leverandørindustrien. EU har 75% av verdensmarkedet på vindturbiner og har samtidig en sterk leverandørindustri som står godt i mot konkurransen fra øst.

I Rogaland satses det mye på vindkraft – både på land og offshore. I tillegg så har vi en leverandørindustri som kan finne nye markeder om veksten på vindmarkedet går i den retningen som EWEA signaliserer. For kommisjonær Piebalgs er Schuman-rondellen et kjent område. I bygningene rundt diskuterer han CO2rensing med Statoil og den norske delegasjonen og her treffer han vindlobbyen. Budskapet og "sannhetene" er forskjellige – men i Brussel er det viktig at man har dialog med alle før man lager sin politikk.

opp to slike CTF – Gassenteret i Risavika og Norwegian Centre for Clean Energy på Karmøy.

Strategien vår er global og riktig, men konkurransen mellom CTFene i Europa kommer til å bli hard. Vinneren blir de som velger de riktige temaene, trekker til seg de smarte hodene og har ressurser til en global markedsføring. Å delta i EU-prosjekter blir en naturlig steg i denne utviklingen.

STAVANGER2008 PRESENTERER SEG I BRUSSEL

Å bli europeisk kulturhovedstad er attraktivt. I medlemslandene konkurrerer byene og legger ned 10-talls millioner for å bli landets kandidat til europeisk kulturhovedstad.

Da Stavangerregionen ble kulturhovedstad i 2008 måtte vi også godkjennes som Norges kandidat. Deretter måtte vi bli godtatt av Europakommisjonens jury, Europakommisjonen, Europaparlamentet og til slutt av det lukkede Ministerrådet der britene i 2004 forgoes kjempet for at vi bare skulle bli en filial til Liverpool2008.

6. juni inviterte Stavanger2008 til presentasjon av Stavanger2008 i Residence Palace midt i EU-kvar-

teret. Ordfører Sevland, Mary Miller og Margaretha Østern fra Kultur- og kirke departementet talte - Mari Boine sang, mens Bernhard Østebø fra Karmøy tegnet til musikken.

Det ble en annerledes kveld av mange årsaker:

- Deltagerne som var en spennende blanding av tidligere kulturhovedsteder, mulige fremtidige kulturhovedsteder, andre europeiske

regioner, utvalgte personer fra de europeiske institusjonene, belgiske kulturmiljøer, presse og fra andre norske miljøer i Brussel. Aldri har så mange visittkort byttet hender under en Brusselkveld.

- Opptreden som var både vakker og annerledes
- Stemningen og maten som gjorde at ingen ville gå

Å være europeisk kulturhovedstad er veldig viktig for europeiske byer og regioner. Mange kommer til å følge Stavanger2008 nøye i året som kommer.

For oss er dette en veldig god mulighet til å presentere regionen og skape regionale nettverk i Europa.

Årsrapport for Stavangerregionens Europakontor for 2006 finner du nå på:
www.one-market.org

Pål Jacob Jacobsen kommer til Rogaland: 2
4-26 september,
29-31 oktober,
19-21 november og
17-18 desember
Ta kontakt direkte med Randi Thorsen i Stavangerregionen Næringsutvikling om du ønsker møte eller foredrag.

E-post til Stavangerregionens Europakontor er som følger:
pal@onemarket.be
Redaksjonen avsluttet
21-6-2007

SLUTT PÅ HANDEL MED KATT- OG HUNDEPELS I EU GJØR NORGE NERVØSE

EU ønsker å forby salg av hund- og kattepelser. En av årsakene er måten de avlives på og det er dette som gjør norske myndigheter nervøse. Denne er nemlig ganske lik – kanskje til og med mindre grymt – enn avlivningsmetodene for sel. Norge følger nøye utviklingen, men kan lite gjøre når Ministerrådet, Europakommisjonen og

Europaparlamentet blir enige om dette. I og med at det ligger innenfor Indre Marked, er det også EØS-relevant.

Dette er nok et eksempel på at Eus indre marked har en voldsom kraft og drar med seg områder som man egentlig trodde lå langt utenfor.

Gratis abonnement på «Nytt fra Brussel», enten på e-mail eller i posten.
www.nyttfrabrussel.net

STAVANGERREGIONENS EUROPAKONTOR:

Forus Næringspark AS ved Trygve Brekke - Lagerveien 23 - 4033 STAVANGER
Telefon: 51 44 66 00 - Telefax: 51 44 66 01

Ansvarlige for Stavanger-regionens Europakontor:
STAVANGER KOMMUNE, SANDNES KOMMUNE, ROGALAND FYLKESKOMMUNE, FORUS NÆRINGSPARK AS,
IRIS, LYSE ENERGI, HAUGESUND KOMMUNE, KARMØY KOMMUNE, UNIVERSITETET I STAVANGER,
HØGSKOLEN STORD HAUGESUND

www.nyttfrabrussel.net